

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет математики та інформатики
Кафедра алгебри та геометрії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Прикладна геометрія

Рівень освіти _____ Магістр _____
Освітня програма _____ Математика комп'ютерних технологій _____
Спеціальність(ості) _____ 111 — Математика _____
Галузь знань _____ 11 — Математика та статистика _____

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол №7 від 30.01.2024

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Назва дисципліни	Прикладна геометрія
Викладач(-і)	Никифорчин О.Р.
Контактний телефон викладача	59-60-16
Е-mail викладача	oleh.nykyforchyn@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Лекції та лабораторні заняття
Обсяг дисципліни	6 кредитів
Посилання на сайт дистанційного навчання	d-learn.pu.if.ua
Консультації	Середа, 15 ⁰⁰

2. АНОТАЦІЯ ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Знання базових фактів і методів геометрії важливе для прикладного фахівця у галузі інформаційних технологій, не тільки у напрямку комп'ютерної графіки чи робототехніки, де потрібно описувати рух тіл і їх взаємне розміщення, але й для розпізнавання образів, яке є геометричним за своєю природою. Дисципліна розроблена у такий спосіб, щоб бути доступною і для здобувачів без базової математичної освіти. Пререквізитами є елементарні відомості зі шкільної геометрії.

3. МЕТА І ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання навчальної дисципліни “Прикладна геометрія” є формування навичок застосування векторної і афінної геометрії, матричного зображення геометричних перетворень, теорії кватерніонів до прикладних задач.

У результаті вивчення навчальної дисципліни “Прикладна геометрія” студент повинен

знати:

- основні поняття теорії векторних і афінних просторів та їх перетворень;

- основи алгебри матриць;
- елементи проєктивної геометрії;
- властивості кватерніонів і дій над ними.

вміти:

- знаходити координати векторів і точок;
- змінювати системи координат;
- застосовувати скалярні, векторні і мішані добутки;
- будувати і використовувати афінні і проєктивні перетворення;
- застосовувати кватерніони для моделювання руху маніпуляторів.

4. ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

СК-1 Знання на рівні новітніх досягнень, необхідні для дослідницької та/або інноваційної діяльності у сфері математики та її практичних застосувань;

СК-4 Спроможність розробляти математичну модель ситуації з реального світу та переносити математичні знання у нематематичні контексти;

ПРН-1 Знати та розуміти фундаментальні і прикладні аспекти наук у сфері математики;

ПРН-2 Відтворювати знання фундаментальних розділів математики в обсязі, необхідному для володіння математичним апаратом комп'ютерних наук і використання математичних методів у інформаційних технологіях;

ПРН-3 Володіти основами математичних дисциплін і теорій, зокрема які вивчають моделі природничих і соціальних процесів;

ПРН-5 Уміти використовувати фундаментальні математичні закономірності у професійній діяльності.

5. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	30
Практичні заняття	30
Самостійна робота	120

Ознаки дисципліни			
Рівень освіти	Рік / семестр	Спеціальність(-ості)	Статус
магістр	1-й / 1-й	111 — Математика	нормативна

Тематика навчальної дисципліни						
Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	вс.	лек.	пр.	лаб.	інд.	сам.
Семестр 1						
Змістовий модуль 1. Застосування векторного аналізу.						
Тема 1. <i>Векторні і афінні простори.</i>	22	4	2			16
Тема 2. <i>Заміни координат у векторних та афінних просторах.</i>	12	2	2			8
Тема 3. <i>Добутки векторів та їх застосування.</i>	26	4	6			16
Всього за модуль:	60	10	10			40
Змістовий модуль 2. Афінні і проєктивні перетворення.						
Тема 4. <i>Афінні перетворення.</i>	36	6	6			24
Тема 5. <i>Проєктивні перетворення.</i>	24	4	4			16
Всього за модуль:	60	10	10			40
Змістовий модуль 3. Опис руху тіла у просторі. Кватерніони і їх застосування в робототехніці.						

Тематика навчальної дисципліни						
Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	вс.	лек.	пр.	лаб.	інд.	сам.
Тема 6. <i>Куты Ейлера.</i>	12	2	2			8
Тема 7. <i>Кватерніони.</i>	48	8	8			32
Всього за модуль:	60	10	10			40
Всього за семестр:	180	30	30			120
Усього годин:	180	30	30			120

6. ФОРМИ І МЕТОДИ НАВЧАННЯ

- традиційні лекції
- проблемні лекції
- практичні заняття
- робота з джерелами
- методи активації
- методи дискусії
- проблемні методи

7. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни. Всі форми поточного та підсумкового контролю, крім виконання індивідуального завдання, проводяться очно, винятки можливі з обґрунтованих медичних підстав та міркувань безпеки.

Контроль протягом семестру. Володіння матеріалом дисципліни студенти виявляють під час виконання двох контрольних робіт (максимальна оцінка по 15 балів) та індивідуального завдання (після захисту — до 20 балів). За активність на практичних заняттях може бути додано до 5 балів.

Вимоги до письмових робіт. Письмові роботи виконуються від руки, електронний варіант припустимий тільки для програмної реалізації, якщо вона передбачена завданням.

Семінарські заняття. (у цьому курсі нема)

Умови допуску до підсумкового контролю. Студент допускається до підсумкового контролю, якщо протягом семестру він здобув принаймні половину (тобто 25) з 50 можливих, причому виконав і захистив всі контрольні роботи і індивідуальне завдання.

Підсумковий контроль. Підсумковий контроль проводиться у вигляді письмового іспиту з можливим усним захистом при потребі прояснити розв'язання і уточнити оцінювання, максимальна оцінка на іспиті — 50 балів.

Завдання на іспиті складається з 5–7 задач, кількість балів, яку можна отримати за кожну з яких (за умови правильного розв'язання і повного обґрунтування) вказана у білеті.

Сума балів за семестр та за іспит визначає підсумкову оцінку згідно поданої нижче таблиці.

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
80 – 89	B	добре
70 – 79	C	добре
60 – 69	D	задовільно
50 – 59	E	достатньо
1 – 49	FX	незадовільно

8. ПОЛІТИКА КУРСУ

Письмові роботи, крім індивідуального завдання, здаються у день написання. Здавання індивідуального завдання після передбаченого терміну може бути підставою зниження оцінки максимально на 10 балів.

Академічна доброчесність. Важливим є надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності та посилання на джерела інформації у разі використання ідей, відомостей, розробок.

Відвідування занять є обов'язковим. Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекцій з неповажної причини, а також пропуск практичних занять, незалежно від причини пропуску, відпрацьовується студентом у формі додаткових пунктів індивідуального завдання, за невиконання чи неправильне виконання яких може бути знято до 5 балів. Пропущені контрольні роботи перескладаються викладачеві до складання підсумкового контролю.

Неформальна освіта. Результати неформальної освіти, пов'язані з тематикою курсу, можуть бути зараховані як індивідуальне завдання. Радимо попередньо з'ясувати можливість зарахування з викладачем.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Lennes N.J., Slaughter H.E. Solid Geometry with Problems and Applications (Revised edition). Project Gutenberg books, 2009, <https://www.gutenberg.org/ebooks/29807>
2. Kirk D., Contemporary Mathematics, University of Wisconsin, OpenStax, 2023, <https://open.umn.edu/opentextbooks>
3. Nievergelt J., Hinrichs K. Algorithms and Data Structures With Applications to Graphics and Geometry. ETH Zurich, University of Muenster, Global Text Project, 2011, <https://open.umn.edu/opentextbooks>
4. Никифорчин О.Р. Основи геометрії: навч. посібник, Івано-Франківськ: ПрНУ, 2016
5. Михайленко В.Є. (ред.) Нарисна геометрія: підручник. К.:ВД "Слово", 2013
6. Прикладна геометрія та інженерна графіка: міжвідомчий наук.- техн. збірник [Текст]/відп.ред. В.Є. Михайленко, вип. 56. - К.: КДТУБА,1994.- 134 с.

Викладач

Никифорчин О.Р.